

NVAB - Criteria voor de beoordeling van alternatieve modellen van kwaliteitsvisitatie

Versie 5.0 Januari 2010 [vastgesteld door het bestuur van de NVAB op 17 dec. 2009].

Uitgangspunten:

- Door de beroepsvereniging NVAB is een model voor kwaliteitsvisitatie ontwikkeld dat een richtsnoer biedt voor de bevordering en beoordeling van de kwaliteit van bedrijfsartsen. Dit model is aangenomen in de ALV (najaar 2008) en dient als ijkpunt voor alternatieve modellen van kwaliteitsvisitatie.
- Binnen de KNMG is een algemeen geldend kwaliteitskader voor de medische beroepsgroepen in ontwikkeling, waarvan kwaliteitsvisitaties deel uitmaken. Het door de NVAB ontwikkelde model maakt onderdeel uit van dat kader en elk alternatief model zal ook binnen het betreffende kader dienen te passen.
- Per 1-1-2011 is het met goed gevolg doorlopen hebben van een visitatieproces een noodzakelijk onderdeel van de herregistratievereisten van bedrijfsartsen, krachtens een besluit van het College voor Sociale Geneeskunde (d.d. 16-10-2009).
- Volgens hetzelfde besluit beslist het bestuur van de NVAB (op voorstel van de Commissie Visitatie Bedrijfsartsen), over de toelaatbaarheid van alternatieve modellen voor kwaliteitsvisitatie in het kader van de herregistratie.
- Bij de beoordeling van alternatieven voor het NVAB Visitatiemodel ligt de nadruk op het benoemen en vastleggen van de thema's van de kwaliteitsvisitatie (het 'wat?'). De wijze waarop deze thema's (in de vorm van instrumenten, vragenlijsten, manier van bespreken, vertalen in kwaliteitsbevordering en toetsing) aan de orde komen, kan variëren (het 'hoe?').
- De kosten die verbonden zijn aan het beoordelen van alternatieve modellen betreffen de inzet die nodig is van medewerkers Kwaliteitsbureau NVAB om besluitvorming voor te bereiden.

Criteria waaraan de NVAB alternatieve modellen voor kwaliteitsvisitatie toetst:

1. Het visitatiemodel is niet louter een toetsinstrument voor professioneel functioneren maar geeft planmatig vorm aan een educatief proces dat de kwaliteit van het beroepsmatig handelen bevordert.
2. Het visitatiemodel biedt informatie over het professioneel functioneren van een individuele bedrijfsarts op een bepaald moment en in een bepaalde setting.
3. Het Competentieprofiel bedrijfsgeneeskunde, vastgesteld door de NVAB en opgenomen in het Handboek Sociale geneeskunde op basis van het kaderbesluit CSG d.d. 26-9-2008, vormt het kader voor de beoordeling van specifieke vaardigheden van bedrijfsartsen.
4. Toetsing van het medisch handelen (medical audit) is onderdeel van het visitatiemodel; de medical audit is gebaseerd op de NVAB-richtlijnen.
5. Het visitatiemodel maakt gebruik van informatie van derden over het professioneel functioneren van betrokken bedrijfsarts, waaronder collega's en patiënten/werknemers (verplicht gebruik van feedback).

6. Het visitatiemodel geeft op enigerlei wijze vorm aan educatieve groepsbijeenkomsten die de beoogde zelfreflectie ter voorbereiding op de formele visitatie stimuleren en verdiepen.
7. Het visitatiemodel geeft op enigerlei wijze vorm aan expliciete reflectie over ethische en morele aspecten van het individueel functioneren als bedrijfsarts.
8. Beoordeling van het individueel functioneren geschiedt door minimaal twee collega bedrijfsartsen met ruime ervaring in de beroepsuitoefening die als visitator zijn opgeleid door of onder de verantwoordelijkheid van de NVAB en beoordelingscompetenties hebben verworven binnen het afgesproken model. De visitatoren zijn onafhankelijk en bij voorkeur niet verbonden aan de arbodienst waarbij de deelnemers van de groep gevisiteerden werkzaam zijn. Ook mag in de dagelijkse praktijk geen sprake zijn van een hiërarchische relatie tussen visitator en gevisiteerden.
9. Doelen, rechten, plichten en beroepsmogelijkheden van bedrijfsartsen die gebruik maken van het gehanteerde visitatiemodel dienen te zijn vastgelegd in een openbaar reglement.
10. Indien dit document bij de beoordeling van alternatieve modellen van kwaliteitsvisitatie geen uitsluitel geeft, zullen de Commissie Visitatie Bedrijfsartsen en het bestuur van de NVAB zich bij de besluitvorming richten naar het vigerend Visitatiereglement van de NVAB.

Toelichting

Ad 1

Het visitatiemodel dient te voorzien in een vorm van permanent leren en verbeteren ('Plan - Do - Check - Act - kwaliteitscyclus') door het vastleggen van een op de toekomst gericht verbeterplan ('persoonlijk bij- en nascholingsplan', 'IVP', 'POP', 'SWOT' etc.).

Elk visitatiemodel kan eigen accenten en prioriteiten aanbrengen in het educatieve gedeelte. De groepsgewijze voorbereiding zoals het NVAB-model dat vraagt is niet verplicht.

Het voorbereiden, doorlopen en afronden van de gehele cyclus van kwaliteitsvisitatie (i.c. het educatief voortraject, onderlinge voorbereiding, feedback door groepsgenoten en door visitatoren, verwerken van commentaar en uiteindelijke beoordeling) kost per deelnemer een tijdsinvestering die de accreditatie van minimaal 25 uren per vijf jaar door de SGRC rechtvaardigt.

Ad 2

Het professioneel functioneren van de individuele bedrijfsarts wordt beoordeeld in de maatschappelijke en organisatorische context en in de bestaande samenwerkingsmogelijkheden. Informatie over het functioneren van maatschap, arbodienst of instelling en andere randvoorwaardelijke zaken zijn relevant als contextgegevens en als daaruit tot op het individuele functioneren herleidbare informatie kan worden afgeleid.

Kwaliteitsvisitatie is uiteindelijk gericht op het individueel beroepsmatig functioneren.

Ad 3

In de loop van 2009 hebben alle medische vervolgoopleidingen een opleidingsplan dat voldoet aan de randvoorwaarden zoals opgesteld door de colleges van de KNMG.

De zeven op 'CanMeds' gebaseerde professionele competentiegebieden, die de basis vormen voor de opleiding van medisch specialisten, komen in elk kwaliteitsvisitatiemodel terug als onderdeel van de te toetsen professionele vaardigheden.

Kwaliteitsvisitatie schenkt aandacht aan:

- medisch handelen
- communicatie
- samenwerking
- kennis en wetenschap
- maatschappelijk handelen
- organisatie
- professionaliteit

in combinatie met kritische beroepsactiviteiten op het vlak van

- cliëntsysteem
- netwerk
- organisatie
- professionaliteit

Ad 4

Zie over de positionering van de NVAB-richtlijnen in relatie tot andere kennisproducten de publicatie 'Introductie NVAB- richtlijnen' (NVAB, nov. 2009).

Ad 5

Kwaliteitsvisitatie voorziet in het verzamelen en interpreteren van feedbackinformatie over het individueel professioneel functioneren en het daaraan conclusies verbinden voor verbeteracties in de toekomst.

Ad 6

Zelfreflectie wordt, naast feedback van buitenstaanders (zie 5), geoptimaliseerd door verdiepende en kritische vragen van collega's die in dezelfde of vergelijkbare omstandigheden werkzaam zijn.

Ad 7

Kwaliteitsvisitatie voorziet in een instrument (opdracht, vraag etc.) dat afwegingen van morele en ethische aard binnen het professioneel handelen expliciteert.

Visitatoren stellen zich bij de inhoudelijke beoordeling hiervan terughoudend op: niet de mening van de visitorator over de kwestie is van belang maar het proces van reflectie, afweging en oordeelsvorming wordt door hem/haar kritisch beoordeeld.

Ad 8

Kwaliteitsvisitatie is een vorm van 'peer-to-peer-assesment', kwaliteitstoetsing en -verbetering door en voor bedrijfsartsen onderling.

Argumenten daarvoor zijn:

- het gaat over de kern van het vak: de beroepscompetenties die men als vakgenoten deelt;
- het gaat over individueel functioneren als bedrijfsarts, niet over het functioneren als werknemer/medewerker/ondernemer voor een organisatie;
- visiteren is niet alleen beoordelen, maar vooral verbetering stimuleren en daarbij behulpzaam zijn;
- onderling vertrouwen, gelijkwaardigheid en deskundigheid zijn belangrijke randvoorwaarden om deze vorm van visiteren succesvol uit te kunnen voeren.

Kenmerken van het NVAB visitatiemodel die níet in alternatieve modellen overgenomen hoeven te worden:

1. Het gebruik van (digitale) hulpmiddelen die de mogelijkheid bieden tot benchmarking en vergelijking van scores op een hoger aggregatieniveau.
2. Gebruikmaken van faciliteiten van het Kwaliteitsbureau NVAB.

Kwaliteitsbureau NVAB
Postbus 2113
3500 GC Utrecht
T 030-2845750
E visitatie@nvab-online.nl